

بررسی ضرورت قانون مندشدن واخواهی مدنی با تعیین مکانی برای اعتراض در گفت‌وگو با نمایندگان مجلس

تجمع آزاد در انتظار دولت

مجلس منتظر است تا دولت لایحه خودش را درباره اجرای اصل ۲۷ قانون اساسی ارائه کند و حتما مورد پیگیری سریع قرار می‌گیرد

معصومه معظمی: تعیین مکان‌هایی برای تجمعات اعتراضی مسألت‌آمیز یکی از مطالبات بحقی است که اگرچه اصل ۲۷ قانون اساسی را به‌عنوان حق شهروندی به خود اختصاص داده؛ اما در ۴۳ سال گذشته همواره به دلایلی مورد بی‌مهری و برخورد سلیقه‌ای دولت‌ها قرار گرفته و اعمال نشده است. اگرچه همواره بر لزوم اجرای آن اذعان شده؛ اما هیچ‌گاه اراده‌ای برای اجرایی‌کردن این اصل قانون اساسی در میان مجریان قانون دیده نشده است. البته دولت دوازدهم در سال ۹۷ کوشید با تعیین مکان‌هایی برای تجمعات آزاد و دیدن این اصل قانونی قدم‌هایی بردارد و وزارت کشور را با تعیین آیین‌نامه‌ای ملزم به صدور مجوز برای این تجمعات کرد و حتی هیئت وزیران دراین‌باره مصوبه‌ای داشت؛ اما به گفته اسحاق جهانگیری که به‌تازگی در کانال تلگرامی خود دراین‌باره توضیحاتی داده است، بنا بر شکایت برخی اشخاص خاص دیوان عدالت اداری مصوبه هیئت وزیران را به بهانه مغایرت آن با قانون ابطال کرد. حالا که چند هفته‌ای است کشور در فضای نامناسب اعتراضی قرار دارد، بیش از هر زمان دیگری نیازمند اجرای این اصل قانونی به محاق رفته‌ایم. پس انتظار می‌رود برای جداکردن صف معترضان و مطالبه‌گران با آشوب‌طلبان این حق قانونی که در سال‌های گذشته به فراموشی سپرده شده بود، طبق گفته رئیس‌جمهور اجرایی شود تا معترضان بدانند صدای مطالباتشان شنیده شده و مسئولان مربوطه قرار است اصلاح رویه‌ای انجام دهند و این حق اعتراض را به رسمیت بشناسند.

مطلب

باید سار قانون اساسی باید این اصل قانونی را کامل اجرا کند؛ اما برخی نمایندگان هم مثل حسین نوش‌آبادی، عضو کمیسیون امنیت ملی در گفت‌وگو با «شرق» تاکید دارد: «این اصل قانونی درحال‌حاضر هم اجرایی می‌شود و معترضان هر وقت بخواهند می‌توانند مقابل مجلس و ریاست‌جمهوری تجمع کنند و طی ادوار مختلف هم این کار را انجام داده‌اند، اما اگر قرار است دولت یا مجلس درباره اجرای اصل ۲۷ قانون اساسی و حق تجمعات آزاد اقدامی کنند، باید صبر کنند تا فضای ملتهب کشور بخوابد و شرایط آرام شود، بعد دراین‌باره تصمیم‌گیری کنند».

تعیین مکان‌هایی برای اعتراض مسالمت‌آمیز

جدای از اعتراضات اخیر که دلایل مختلفی داشت و معترضان را در گوشه و کنار شهرهای کوچک و بزرگ به کف خیابان‌ها آورد، در گذشته‌های به‌چندان دور هم معترضانی بودند و هستند که به دلایل صغفی و غیرصغفی جمععاتی مقابل مجلس، نهاد ریاست‌جمهوری، وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های دیگر انجام دادند. بدون اینکه مگس مشخصی برای این تجمعات داشته باشند و بعضا دیکرانی هم بودند که به بهانه همین تجمعات، با رفتاری تنش‌آفرین فضا را ملتهب می‌کردند که این تحرکات به ضرر تجمع‌کنندگان تمام می‌شد. گاهی به برخورد انتظامی و امنیتی و بازداشت معترضان هم می‌انجامید؛ بنابراین با تشدید اعتراضات اخیر انتظار می‌رود وعده رئیس‌جمهور به‌عنوان رئیس‌جمهور در این زمینه هر چه سریع‌تر اجرایی نشود. رئیس دولت سیزدهم با شروع اعتراضات اخیر در گفت‌وگوئ تلویزیونی در این راستا گفت: «چه اشکالی دارد برای گفت‌وگو، نقد و حتی اعتراض سازماندهی که به نبود مرکز گفت‌وگو، نقد و حتی اشکالی دارد که برای گفت‌وگو، نقد و حتی اعتراض مرکزی اختصاص پیدا کند؟ این امر در قانون اساسی هم جایگاه دارد». علاوه بر او برخی نمایندگان مجلس هم از موضوع استقبال کرده و دراین‌باره وعده‌هایی داده‌اند. حتی دبیر کمیسیون حقوقی و قضائی مجلس با استقبال از اظهارات رئیس‌جمهوری درباره لزوم نظام‌مندکردن طرح پیشنهادها، انتقادات و احیاناً اعتراضات و همچنین اصلاح برخی قوانین و روندها گفته است: «مجلس در اجرای وظیفه قانون‌گذاری خود آمادگی دارد که لوایح دولت را در این زمینه با اولویت در روند قانون‌گذاری قرار دهد و در قالب قانون جهت اجرا به دولت تقدیم کند».

اصل ۲۷ قانون اساسی چه می‌گوید؟

به موجب اصل ۲۷ قانون اساسی: «تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها، بدون حمل سلاح، به شرط آنکه محل به مبانی اسلام نباشد، آزاد است»؛ بنابراین با توجه به صراحت این اصل قانونی و تاکید و وعده رئیس‌جمهور و توضیحات و موافقت برخی نمایندگان مجلس درباره اجرای این اصل قانون اساسی، شایسته است هرچه سریع‌تر دولت در صورت نیاز لایحه‌ای به مجلس ارائه دهد تا تکلیف حق تجمعات آزاد روشن شود. هرچند که برخی نمایندگان مثل مسعود پزشکیان، نماینده چند دوره مردم‌تبریز در مجلس به «شرق» گفت که اصل قانون اساسی نیازی به قانون مجلس و لایحه دولت ندارد و رئیس‌جمهور به‌عنوان

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس

می‌خواهم بگویم این اصل تا حدی اجرا شده است و گاهی در مقابل ریاست‌جمهوری و گاهی مقابل مجلس و گاهی جلوی وزارتخانه‌ها معترضان رفته‌اند و شعارهایی هم داده‌اند. البته خودشان باید امنیت‌شان را رعایت کنند. پس اگر کسی مطالبه‌ای دارد، نباید با خشونت مطالبه‌گری کند». او با تاکید بر اینکه اکنون زمان مناسبی برای ایجاد مکانی برای تجمعات آزاد اعتراضی نیست، گفت: «باب این حرف‌زدن‌ها و بیان اعتراضات باز است و در ملاقات‌های مردمی نمایندگان، معترضان می‌آیند و صحبت‌های‌شان را بیان می‌کنند و منعی برای آنها وجود ندارد؛ اما اینکه گروهی بخواهند در این شرایط مجوزی داده شود که راهپیمایی تشکیل دهند و در این شرایط تجمعی شکل بگیرد، اگر شکل مداخله‌جویانه با تحریک دشمن پیدا کند، باز همان وقایع اخیر تکرار می‌شود و این شدنی نیست. امنیت کشور برایمان مهم است و امنیت ملی حرف اول را برایمان می‌زند و نباید اجازه دهیم امنیت ملی که بزرگ‌ترین سرمایه کشور است، دستخوش این نوع آسیب‌ها و اقدامات و تحرکات شود».

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس در پاسخ به این پرسش که پس از نظر شما اجرای اصل ۲۷ قانون اساسی به همین شکل کفایت می‌کند و ضرورتی ندارد که فضای مناسبی برای تجمع‌کنندگان فراهم شود؟ بیان کرد: «رئیس‌جمهور اعلام کرد فضا را برای تجمعات فراهم می‌کنند و این کار دولت است و باید خودش سازوکارش را فراهم کند، اما برای اینکه حرف مردم سریع‌تر شنیده شود، بهتر است دنبالش هم بروند و اگر نیاز به قانون هم داشته باشد، مجلس قانونش را تصویب می‌کند. کلیاتش را هم قانون اساسی تعیین کرده است؛ اما به شرط اینکه این اعتراضات و تجمعات در چارچوب قانونی و با اصول مندرج در اصول اساسی باشد و به مبانی ارکان دینی، اخلاقی و امنیتی آسیبی نزند».نوش‌آبادی تاکید کرد: «اگر قرار باشد تجمعی تشکیل شود و مجوزی داده شود، باید با پذیرفتن مسئولیت بوده و تبعات آن تجمع برای مجوزگیرنده باشد. یعنی اگر جربانی می‌خواهد تجمع کند، باید درخواست بدهد و پس از بررسی مجوز داده شود و مسئولیتش مشخص شود و پیامدهایش را در نظر بگیرد، بعد این کار را انجام دهد».

این عضو کمیسیون امنیت ملی با تاکید بر نگاه امنیت‌محور خود نسبت به اجرای اصل ۲۷ قانون اساسی در پاسخ به اینکه اما تاکنون در ۴۳ سال گذشته هیچ مجوزی از سوی وزارت کشور برای تجمعات به اصناف و احزاب داده نشده است، این کار را در

نگاهی به چالش‌ها و موانع از سرگیری گفت‌وگوهای احیای برنامه جامع اقدام مشترک

برجام، سیاسی‌تر از همیشه

شرق: این روزها که واشنگتن بارها و به‌صراحت از عدم تمایل مذاکره با تهران بر سر احیای برجام می‌گوید، دولت سیزدهم بر طبل مذاکره می‌کوبد. این نگاه ایران و انکار آمریکا در بچوجه تحولاتی مانند ماجرای اعتراضات داخلی و نوب حساس‌ترشدن موضوع پهنادهای ایران تنها این گزاره را به ذهن متبادر می‌کند که تهران سعی دارد با یک نمای سیاسی ذیل ازسرگیری مذاکرات احیای برجام بر فضای تحریمی و اجماع کشورهای غرب علیه خود تأثیر بگذارد. افزون بر آن با درنظرگرفتن وضعیت اقتصاد کشور، اوج‌گیری بی‌سابقه قیمت‌ها در بازار ارز و رکوردشکنی مجدد دولت رئیسی با عبور دلار از کانال ۳۵هزارتومانی گویای آن است که ظاهراً چاره‌ای جز توسل به اهرم مذاکره برای شکستن فضای کنونی وجود ندارد.
خاصه آنکه در روزهای اخیر خروج کلان نقدینگی از بورس و سرازشدن به بازارهایی مانند ارز، سکه و طلا گویای آن است که افکار عمومی نیز نیست به مشکلات موجود هم در حوزه سیاست خارجی و هم حوزه اقتصادی و معیشتی واقف است؛ بنابراین برای جلوگیری از آب‌شدن سرمایه‌های خود، بازارهای ثانویه را برگزیده‌اند. البته می‌توان گفت که دولت برای جلوگیری از تبدیل بحران ارزی فعلی به ایربحران سعی دارد مانند ادوار پیشین در یک سال گذشته با خبردرمانی و به شکلی موقت دلار و بازار ارز را کنترل کند. هرچند برخی از اقتصاددانان معتقدند دولت بی‌میل به افزایش نرخ ارز برای جبران کسری بودجه نیست؛ رویه‌ای که همه دولت‌های پیشین هم کمابیش به آن تکیه کرده‌اند.

نوبت اول	آنجی ارزیابی کیفی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای شماره ۱/۴۰۱/۱۴۰۱/س م
شرکت ملی نفت ایران	بر چندین سقف و باکسازی گف مخزن شماره ۵ منطقه خا رگ
شرکت نفت فلات قاره ایران	منطقه خا رگ
شرکت نفت فلات قاره ایران در نظر دارد فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه فوق‌الذکر از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان ارزیابی کیفی و مناقصه صرفاً از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir و شماره فراخوان ۲۰۰۱۰۹۳۶۳۱۰۰۲۰۰ انجام خواهد شد و کلیه آنجی‌ها و دعوت‌نامه‌ها، تغییرات، اصلاحات و… صرفاًاز طریق سامانه ستاد به اطلاع مناقصه‌گران رسانده می‌شود. لازم است پیشنهاد دهندگان در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در فراخوان محقق سازند و بصورت منظم جهت دریافت دعوت‌نامه‌ها، تغییرات، اصلاحات‌به سامانه ستاد مراجعه نمایند.	
اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار: <p>تلفن: ۲۲۹۴۲۵۷۲-۰۲۱</p> <p>اطلاعات تماس سامانه جهت انجام مراحل عضویت: <p>دفتر ثبت نام: ۰۲۱-۸۸۹۶۹۲۷۲ و ۸۵۱۹۳۷۸</p> <p>مرکز تماس: ۱۴۵۶-۰۲۱</p></p>	
شناسه آنجی ۱۴۰۲۳۷۱	روابطه عمومی شرکت نفت فلات قاره ایران

موضوعاتی مانند حقوق بشر، پیماندها و… به دنبال تحریم، فشار و اجماع‌سازی هستند تا به وقت خود و در جای خود، ایران از موضع ضعف و با پیش‌شرط‌های طرف مقابل، توافق را بپذیرد. به‌خصوص آنکه برگزاری دو نشست شورای امنیت سازمان ملل با موضوع پیماندها در ۲۷ مهر و نشست ۱۱ آبان با ادعای رسیدگی به اعتراضات داخلی و حقوق بشر، آن هم در فاصله زمانی ۱۷ روز مبین آن است که فضا برای اجماع‌سازی جهانی علیه ایران تحریک می‌شود.

با درنظرداشتن نکات یادشده می‌توان با ارزیابی کارشناسی و راهبردی گفت که دولت رئیسی بدترین زمان را برای پیش‌کشیدن ازسرگیری مذاکرات انتخاب کرده است؛ چراکه طرف مقابل با آگاهی و بهانه قراردادن وضعیت سیاسی، اقتصادی و دیپلماتیک ایران حاضر به مذاکره نیست و درثاتی دیگر با شروط قبلی هم مذاکره نخواهد کرد.

ادعایی که برپادرفت!

در اتای امیدواری‌های جامعه برای ازسرگیری مذاکرات وین، حصول توافق و احیای برجام در مردادماه، دلواپسان و سووپراسولگرایان با تکیه بر توهم و افسانه‌های به نام پاییز و زمستان سرد اروپا به دنبال فشار بر دولت برای تأخیر دوماهه گفت‌وگوها بودند تا قاره سبز با تشدید بحران انرژی از موضع ضعف پیش‌شرط‌های ایران برای توافق را بپذیرد.

حال که تحلیل روزنامه‌هایی مانند کیهان و توپیت‌زنی محمد مرندی که اصطلاحاً عنوان مشاور تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای را دارد، به نتیجه نرسید و با پایان‌یافتن مهلت دوماهه اکنون «فصل سرد» در روابط ایران و قاره سبز جای «پاییز و زمستان سرد اروپا» را گرفته است، این طیف باید پاسخ‌گوی وضعیت کنونی باشند، هرچند تاریخ به‌خوبی نشان داده است این رسانه‌ها، جریانات سیاسی و افراد بدون پذیرش مسئولیت‌گفته‌ها، موضع‌گیری‌ها و اشتباهات‌شان، همه چیز را مقصر جانش و مشکلات کشور می‌دانند، جز خود. البته دراین‌میان برخی هم اعتقاد دارند تئوریسین پاییز و زمستان سرد با هدف برهم‌زدن مذاکرات و احياناًندسن برجام به جبهه پایداری و مشخصاً سعید جلیلی بازمی‌گردد. در همین زمینه یک فعال رسانه‌ای در گفت‌وگویی در شه‌ریور مسا با انصافیوز، ضمن اشاره به برخی خبرها منوی بر در پیش گرفتن سیاست انتظار برای رسیدن به «زمستان سخت اروپا» از سوی تیم مذاکره‌کننده در مذاکرات احیای برجام، سعید جلیلی و تیم همراه او را طراح چنین سیاست‌هایی دانست.

اما اگر انجام ندهد مجلس حتماً آن را در قالب طرح پیگیری خواهد کرد».نایب‌رئیس کمیسیون شوراها و امور داخلی کشور در تشریح جزئیات این طرح در دست اقدام در کمیسیون متبوعش این‌طور بیان کرد: «در بندهایی از این طرح در حال آماده‌شدن مجلس، مکان‌هایی برای تجمعات تعیین شده است. مثلاً اجازه خواهیم داد در یکی از پارک‌ها که مرکزیت دارد این تجمعات انجام شود. حتی اگر یک فرد نه جمع، درخواست و اعتراضی به شرایطی دارد، با تأمین امنیتی که برای او فراهم می‌شود و تعهداتی که خودش می‌دهد، می‌تواند اعتراضش را در قالب دست‌نوشته، اطلاعیه و نبر اعلام کند؛ اما باید به برخی اصول و مبانی پایبند باشد».

آصفری با بیان جزئیات این طرح ادامه داد: «این اصول، مبانی و تعهدات هم قرار است در این طرح گنجانده شوند. مثلاً حق توهین به مبانی اسلام و شریعت و مذهب مردم را ندارد. اهانت به آرمان‌های انقلاب، شهدا و… اجازه داده نمی‌شود. پس حتماً محدودیتهایی برای آنها لحاظ می‌شود و این‌طور نیست که شرایط باز باشد و هرکسی هر رقمی که خواست اعتراض و تجمع کند، در هیچ کشوری این اجازه داده نمی‌شود. در انگلستان هم اگر کسی اعتراضی دارد، حق ندارد به ملکه انگلیس توهین کند و از او تعهد می‌گیرند. در اینجا هم همین‌طور است. باید به یک‌سری شرایط و چارچوب‌ها قواعد تعهد بدهند و در این قانون جدید مجلس قرار است این موارد گنجانده شوند».

نماینده مردم اراک در مجلس یازدهم در تأیید اینکه «یک‌سری وعده‌ها از سوی مجلس و دولت در این مدت اعتراضات برای اجرای اصل ۲۷ قانون اساسی داده شد، اما متأسفانه به هیچ‌یک از آنها عمل نشده است»، اظهار کرد: «متأسفانه همین‌طور است و هنوز دولت دراین‌باره لایحه‌ای نداده است. اگرچه شخصی رئیس‌جمهور دراین‌باره دستور داد، ولی اگر دولت اقدامی نکند، مجلس با طرحی دراین‌باره تصمیم‌گیری خواهد کرد».

گفتنی است بخشی از بدنه معترض و مطالبه‌گر جامعه که در هفته‌های اخیر به کف خیابان آمده‌اند، به اینکه صدای اعتراضشان شنیده شود و حق اعتراض قانون‌مند برای آنها به رسمیت شناخته شود، امید بسته‌اند. پس منطق حکم می‌کند مسئولان مربوطه، چه دولت و چه مجلس، به وعده‌های خود عمل کنند و این اصل قانون اساسی را که بخشی از حقوق شهروندی ملت است، به آنها برگردانند. این مسئله قطعه‌به‌قطعه تقویت اعتماد میان ملت و دستگاه‌های اجرایی کمک می‌کند.

هادی موسوی، تحلیلگر و فعال رسانه‌ای، به این پایگاه خبری و تحلیلی می‌گوید: «آقای جلیلی و حلقه نزدیک به او طرح‌های عجیبوغریبی مثل همین حرف‌ها درباره زمستان سخت اروپا را تهیه می‌کنند، بدون اینکه کوچک‌ترین اطلاعاتی از بحث‌های فنی مربوط به آن داشته باشند. این ایده‌ها را مطرح می‌کنند و با توجه به اینکه به آنها اعتماد وجود دارد، براساس همین طرح‌ها تصمیم‌گیری می‌شود». فارغ از اینکه به فرد یا جریان سیاسی پشت این توهم و افسانه به نام پاییز و زمستان سرد بوده است و به تبع آن دولت را از ادامه مذاکرات واداشت، اکنون این تهران است که به جای اروپا برای ازسرگیری گفت‌وگوهای احیای برجام تلاش می‌کند و در آن سو کشورهای اروپایی و اتحادیه اروپا نیز فعلاً به دنبال اعمال تحریم و اجماع‌سازی علیه ایران هستند؛ کمابینکه علاوه بر پرداختن وزرای امور خارجه گروه ۷ (آمریکا، کانادا، انگلیس، آلمان، فرانسه، ژاپن و نیروی قدس سره) در نشست پنجشنبه به میزبانی آلمان به این موضوع، وزارت خزانه‌داری آمریکا همان روز (پنجشنبه) با صدور بیانیه‌ای از اعمال تحریم علیه اشخاص مرتبط با حزب‌الله و نیروی قدس سپاه پاسداران ایران و همچنین شماری از شرکت‌های نفتی و بازربری خبر داد. این وزارتخانه همچنین تحریم‌هایی را علیه شماری از شائورها اعمال کرد، ویکتور آزموف، آلمان نقریه، روزبه زاهدی و محمد آل زین ازجمله اشخاص تحریم‌شده درمورد ادعای ارتباط

فرانسه، ژاپن و نیروی قدس سپاه پاسداران هستند.

بازگشت بی‌بی‌وی بسته‌شدن روزنه‌های باقی‌مانده

در این شرایط پیچیده، حساس و بغرنج با بازگشت جریان راست رادیکال و بنیامین نتانیاهو به عرصه قدرت با پیروزی در انتخابات سه‌شنبه هفته گذشته در سرزمین‌های اشغالی بعید نیست روزنه‌های باقی‌مانده دیپلماسی هم کمتر شوند؛ درحالی‌که تهران با فرصت‌های قبلی و پیش از قدرت‌گیری بی‌بی‌می‌توانست در سایه حصول توافق او را در یک فضای انفعالی قرار دهد؛ ولی اکنون نتانیاهو با موج سواری روی این شرایط می‌تواند به فضای ضدایرانی کنونی دامن بزند.

در همین راستا قاسم محبعلی در گفت‌وگویی که با «شرق» داشت به این نکته اشاره کرد که شرایطی برای بنیامین نتانیاهو با هر فردی که در اسرائیل به‌عنوان نخست‌وزیر جدید انتخاب شود، بسیار آیدانل است؛ چراکه آمریکا و دولت یازدهم در یک ماه گذشته عنوان کرده‌اند که فعلاً تمایلی به مذاکره با ایران برای احیای برجام ندارند و حتی آن را از اولویت‌های دستور کار سیاست خارجی خود هم خارج کرده‌اند. مدیر کل خاورمیانه وزارت امور خارجه اعتقاد دارد بسا این اوضاع با قدرت‌گیری نتانیاهو فضا به سمتی پیش رفت که حتی اگر بایند بخواهد در چند ماه آینده مذاکرات را مجدداً آغاز کند، با بیشترین فشار، کارشکنی و هجمه مواجه شود. کارشناس ارشد خاورمیانه عربی با بیان اینکه جریان‌های افراطی از همدیگر تغذیه می‌کنند، بر این نکته تاکید دارد که حضور احتمالی نتانیاهو در سمت نخست‌وزیری و به موازات آن قدرت‌گیری حزب جمهوری‌خواه در انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره عملاً زمینه را به سمت انسداد کامل در مسیر احای برجام پیش خواهد برد و چون در آن سو هم شاهد یک‌دست‌سازی قدرت در داخل کشور هستیم و جریان‌های افراطی در دو طرف به برجام خواهند تاخت، بسیار بعید به نظر می‌رسد که دیگر مذاکرات از سر گرفته شود؛ حتی در صورت آغاز مذاکرات دور از ذهن است که شاهد به نتیجه رسیدن گفت‌وگوها و حصول توافق باشیم.